

Nr 1088

Av herrar Nyström och Trana, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 185, angående riktlinjer för en aktiv lokaliseringspolitik m. m.

(Lika lydande med motion nr 882 i Första kammaren)

Problemen med undersysselsättning och därmed följande avfolkning har under senare tid kommit att beröra mer eller mindre stora regioner i vårt land. Följderna av denna utveckling är också av växlande betydelse. På sina håll, exempelvis i vissa delar av Norrlands inland, har avfolkningen fört med sig närmast katastrofala förhållanden. Inom andra områden märks problemen som en starkt hämmande faktor när det gäller att behålla och tillgodose standardökningen för invånarna.

Kommittén för näringslivets lokalisering synes i främsta rummet ha strävat efter att med olika medel ta itu med den förstnämnda gruppen av »nödlidande» områden. De av kommittén uppställda kriterierna för statligt lokaliseringsstöd synes ha konstruerats med tanke på en sådan inriktning.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 185 till årets riksdag har departementschefen emellertid glädjande nog anfört att det statliga lokaliseringsstödet icke bör vara konstruerat så att de av lokaliseringsutredningen föreslagna kriterierna läggs som grund för detsamma. Departementschefen har som skäl för detta ställningstagande framhållit att urvalet av lokaliseringssorter måste ske inte minst med hänsyn till respektive orters reella förutsättningar för en industriell utveckling. Ett fullföljande av sådana tankegångar rörande inriktningen av det statliga lokaliseringsstödet borde innebära att framför allt regioner med behållen livskraft men med en negativ utveckling på grund av strukturomvandlingen borde få hjälp att bredda sitt försörjningsunderlag. Risken är i annat fall att även sådana områden hamnar i den onda cirkel där avfolkningen inom tätorternas omland minskar orternas förmåga att upprätthålla servicen på olika områden, och därigenom blir också tätorterna allt mindre attraktiva som lokaliseringssorter för industriföretag.

Norra delen av Stockholms län — roslagsregionen — är just ett sådant område, där avfolkningen i vissa delar har satt kraftiga spår men där det är angeläget att se till att livskraften behålles genom en utveckling av tätorterna. Tätortskommunerna och länsmyndigheterna står mitt uppe i detta arbete.

Skulle det statliga lokaliseringsstödet utesluta ett sådant område, kommer det pågående rehabiliteringsarbetet utan tvekan att försvåras. Redan nu finns det tendenser till att lokaliseringsföretagen gör anspråk på s. k. »norrlandsersättning» för att flytta ut till Roslagens tätorter. Under den uppbyggnadsperiod som nu pågår och för att få en ordentlig differentering av områdets arbetsmarknad skulle det givetvis vara av utomordentlig betydelse att ha möjlighet att i särskilda fall få hjälp med de medel som det statliga lokaliseringsstödet kommer att erbjuda.

Det statliga lokaliseringsstödet bör alltså inte vara knutet till vissa landsdelar eller till vissa »nödlidande» orter. Departementschefen har också framhållit att lokaliseringspolitiskt stöd i särskilda fall skall kunna lämnas oberoende av den berörda ortens geografiska belägenhet. Men enligt departementschefens mening skall så kunna ske endast i fall där en ort har drabbats av industrinedläggelse eller har markerat ensidig näringsstruktur. Lika viktigt borde det emellertid vara att stödja en ort vars utveckling äventyras av strukturomvandlingen inom ortens omland.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte beträffande det statliga lokaliseringsstödet målsättning och utformning uttala att sådant stöd skall kunna lämnas till orter som av samhällsekonomiska och allmänpolitiska skäl behöver hjälp till en positiv utveckling.

Stockholm den 24 november 1964

Bror E. Nyström

Folke Trana
